

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна заочна	Навчальний рік/семестр	2022-2023 I
----------------------	----------	----------------	-----------------	------------------------	----------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи культури і техніки мовлення
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	012 дошкільна освіта
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов’язкова чи вибіркова): обов’язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 12 Практичні (семінарські) заняття: 18 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 60
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Чопак Єва Василівна csopak.eva@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	-
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	Мета: Метою вивчення курсу «Основи культури та техніки мовлення» – є підвищення рівня загальної та мовної культури майбутніх вчителів; навчання студентів досконалому володінню мовними засобами; формування навичок вести монологічне чи діалогічне мовлення, дотримуючись норм сучасної української та угорської мови та мовленнєвого етикету; сприяти кращому емоційному та літературному осмисленню й розумінню студентами текстового матеріалу; розвивати уміння застосовувати елементи техніки та виразності мовлення. Завдання: - надання студентам знань про теоретико-практичні засади культури мовлення, норми сучасної української та угорської мови та принципи її основних комунікативних ознак; - формування у студентів аналітичного та критичного мислення, мовленнєвої компетенції, що охоплює систему мовленнєвих умінь (вести діалог,

	творити усні й писемні монологічні та діалогічні висловлювання різних видів, типів і жанрів); - ознайомити студентів з технікою та виразністю мовлення в єдності її елементів як необхідної передумови словесної дії і правильно нею користуватися (керувати диханням у процесі мовлення, читання, володіти правильною і чіткою дикцією, силою, чистотою і висотою голосу, орфоепічними нормами вимови); - розвивати вміння точно, в логічній послідовності, лаконічно й виразно відповідно до умов комунікації висловлювати власні міркування, передавати необхідну інформацію, емоційно впливати на аудиторію, підтримувати з нею належний контакт; - удосконалити уміння студентів користуватися принципами сучасного красномовства, такими, як логічність, точність, доречність, образність та виразність мовлення; - становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти. Компетентності: Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
--	--

	КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії. КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності. Спеціальні (фахові) компетентності КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку. КС-4. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі). КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими. КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів). КС-8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі. КС-9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку. КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності. КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку. КС-14. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
--	---

	КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей. КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу. КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці. КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками. КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами. КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини. Програмні результати навчання ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку. ПР-02 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій. ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. ПР-06 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами. ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. ПР-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю. ПР-14 Мати навички збереження та зміцнення психофізичного і соціального здоров'я дітей. ПР-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етикоестетичні цінності.
--	--

ПР-16 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

Основна тематика дисципліни:

Змістовий модуль 1

**ЛІТЕРАТУРНА МОВА – ОСНОВА КУЛЬТУРИ
МОВЛЕННЯ. ТЕХНІКА ВИРАЗНОСТІ
МОВЛЕННЯ.**

1. Літературна моваоснова культури мовлення. Культура мовлення вихователя. Функції мови і мовлення. Форми існування мови і мовлення.
2. Виразність мовлення і структурно - інтонаційна організація тексту. Поняття засобів логіко-емоційної виразності. Партитура тексту. Знаки для створення партитури тексту.
3. Техніка мовлення, як необхідна передумова словесної дії. Дихання. Дикція. Голос. Орфоспія.
4. Основні комунікативні ознаки культури мовлення. Категорії правильності мовлення: норма і правило. Логічність. Точність. Доречність. Чистота та багатство мовлення.
5. Стилїстика та стилі сучасної української та угорської мови.

Змістовий модуль 2

ТЕХНІКА ВИРАЗНОСТІ МОВЛЕННЯ.

1. Особливості виразного читання творів різних жанрів: оповідання, легенда, казка.
2. Особливості виразного читання творів різних жанрів: вірш, байка, колискова.
3. Особливості виразного читання творів різних жанрів: драматичні твори, пареміографія.
4. Розповідання за матеріалами із життя видатних людей. Розповідання за матеріалами художніх творів.
5. Розповідання за матеріалами репродукцій картин. Творче розповідання за матеріалами із власного життя.
6. Публічний виступ і культура мовлення.
7. Культура ділового спілкування. Структура ділової комунікації. Вимоги до учасників ділового спілкування. Культура мовлення й діловий етикет.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Критерії та засоби оцінювання: Підсумковий контроль здійснюється у формі складання іспиту. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, та при вивчені модулів набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Форма перевірки знань: • Практичні заняття, модульна контрольна робота, самостійна робота; • усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, • повідомлення на задану тему тощо.); • письмовий контроль (контрольна робота/тест у письмовій формі, твір, • виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді тощо); • практичний контроль (під час практичних робіт, під час усіх видів • практики); • спостереження як метод контролю; • тестовий контроль; • проблемні ситуації.
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	Основні 1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови: [навч. посібник] / Н. Д. Бабич – Львів, 2003. – 432с. 2. Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення: [Текст] : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / К. Я. Климова. - 2. вид., випр. й доп. - К. : Ліра, 2007. - 240 с. 3. Муромцева О.Г., Жовтобрюх В.Ф. Культура мови вчителя. [Текст] : курс лекцій для студ. вищих пед. закл. освіти / О. Г. Муромцева, В. Ф. Жовтобрюх. - Х. : Гриф, 1998. - 206 с. 4. Олійник, Г. А. Виразне читання [Текст] : основи теорії : посіб. для вчителів / Г. А. Олійник. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2001. – 224 с. 5. Пентиліук М.І. Культура мови і стилістика: Пробний підручник для гімназій гуманітарного профілю. – К.: Вежа, 1994. – 240 с 6. Сидоренко Н.І. Основи культури і техніки мовлення. Навчально- методичний посібник / Н.І. Сидоренко. – Херсон: Видавництво ФОП Савченко А.В., 2014. – 76 с. Додаткові 7. Вашуленко О. В. Українська мова та читання : підруч. для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2 / О. В.

	Вашуленко. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2019. — 144 с. : іл. 8. Капська А. Виразне читання. Практичні і лабораторні заняття: навч. посіб./А.Капська .— К.: Вища шк..., 1990 — 174 с. 9. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності : [навч. посіб. для студ. ВНЗ] / О. Б. Олійник / М-во освіти і науки України. - К. : Кондор, 2010. — 182 с. 10. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовностилістичні поради: навч. посібник / Пономарів О.Д. — [2-ге вид., стереотип]. — К.: Либідь, 2001. — 240 с. 11. Словник-довідник з культури української мови / укл. Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. — К.: Знання, 2004. — 367 с. 12. Томан І. Мистецтво говорити : пер. з чес. / Іржі Томан. - 2-ге вид. - К. : Політвидав України, 1989. — 425 с..
--	--